

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV PROSTOROVÉ TVORBY

DEPARTMENT OF SPATIAL DESIGN

JAROSLAVICE – SÍDLO V KRAJINĚ

JAROSLAVICE – PLACE IN THE LANDSCAPE

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Laura Dräxlerová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. Jan Foretník, Ph.D.

BRNO 2018

Zadání diplomové práce

Číslo práce: FA-DIP0043/2017
Ústav: Ústav prostorové tvorby
Studentka: **Bc. Laura Dräxlerová**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: Architektura
Vedoucí práce: **Ing. arch. Jan Foretník, Ph.D.**
Akademický rok: 2017/18

Název diplomové práce:

Jaroslavice – sídlo v krajině

Zadání diplomové práce:

CHARAKTER MÍSTA

„Vzestup a pád Jaroslavic. Podíváme-li se jen na pohlednice obce z dob monarchie a dob předválečné i poválečné republiky, vystoupí před námi na jedné straně až idylický, kolorovaný svět belle époque a černobílé vidění vertikál a přímých linií, funkční realismus na straně druhé“. (Martin Markel, 2006)

PROBLÉM

Původně městečko Jaroslavice se vlivem poválečných událostí postupně proměnilo na ves. Dnešní podoba obce odkazuje svojí strukturou na éru rozmachu, ale chátrající ruiny a areály hospodářských budov v podzámčí svědčí o absenci života v těchto místech. Snahou práce bude rozkrývání a obnova hodnot kulturní krajiny Jaroslavicka a pochopení specifického problému této oblasti bývalých Sudet. Důraz bude kladen na reinterpretaci vztahu sídla a okolní krajiny, řešeny budou otázky udržitelného nerůstu obce (shrinking cities) a možnosti využití okolní zemědělské krajiny.

CÍLE PRÁCE

Cílem práce je navázat na analýzu rozvoje regionu Jaroslavicka, zpracovanou v předchozím semestru MSP, která definovala potenciální možnosti udržitelné formy existence obce a strategie obnovy sídla v kontextu celého mikroregionu. Diplomová práce se bude věnovat rozpracování architektonického návrhu obnovy vybraného místa (příkladová studie). Konkrétní místo intervence bude ponecháno na volbě studenta – v závislosti na zvolené strategii. Doporučená témata pro rozpracování (vhodná svým měřítkem) jsou například areál bývalého hospodářského dvora v podzámčí nebo areál bývalého vodního mlýna.

Rozsah grafických prací:

Teoretická východiska:

- Referenční příklady
- Analýzy místa
- Vlastní strategie / Koncept

Podrobná dokumentace:

- Situace 1:1000 / 1:500
- Půdorysy, řezy, pohledy 1:200 / 1:100
- Detaily 1:20 – 1:1
- Perspektiva / Axonometrie (exteriér, interiér)
- Architektonický model
- Průvodní zpráva

Seznam literatury:

Calvino, Italo: Neviditelná města, Dokořán, 2007

Cílek, Václav, kol.: Krajina a revoluce, Malá skála, 2005

Mikšíček, Petr: Sudetská pouť aneb Waldgang, Dokořán, 2005

Markel, Martin: Dějiny Jaroslavic, Kyjov, 2006

kol.: Krajina jako dílo, Barokní krajinou od Mikulova po Znojmo, NPÚ, ÚOP v Brně, 2016

Termín zadání diplomové práce: 19.2.2018

Termín odevzdání diplomové práce: 14.5.2018

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Laura Dráxlerová
student(ka)

Ing. arch. Jan Foretník, Ph.D.
vedoucí práce

doc. Ing. arch. Jiří Palacký, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Brně dne 19.2.2018

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
děkan

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

Jaroslavice – sídlo v krajine

Vedúci diplomovej práca: Ing. arch. Ján Foretník, Ph.D.
konzultanti: Ing. arch. Barbora Ponešová, Ph.D.

1.1 Na úvod

Diplomový projekt naväzuje na viac teoretickú prácu z minulého semestra, kde sme sa zaoberali celým regiónom „Jaroslavicka“. Projekt „RE“ sa zameriaval najmä na pomyselný „reštart“ fungovania tejto lokality novým rozumnejším spôsobom, ktorý reaguje na súčasné problémy, poskytuje riešenia ale prezentuje aj dlhodobý udržateľný plán pre rozvoj a spokojné spolunažívanie. Podstatnou časťou bolo teda „smart“ riešenie. Zaoberali sme sa rôznymi témami, pričom práca prebiehala najprv v skupinách a po vytvorení jednotného systému a ukončení analýz aj samostatne.

Témy riešené v minulom semestri:

Parcelace a struktury uspořádání využívání území - Jiří Šmejkal

Zemědělství a krajina - Lucie Mrlinová

Zemědělská produkce - Ivana Galková

Propustnost - Markéta Mrlíková

Energetika - Laura Dräxler

Hydrosféra - Nika Stibůrková

Vzdělání - Veronika Dočekalová

Mentalita obyvatel - Jan Májek

Vynaložené úsilie prinieslo ovocie v podobe študentského ocenenia Fuchs.

2.1 Kultúrny hub

Projekt spracovaný samostatne.

Skúmané územie mikroregiónu Jaroslavicka so sebou nesie ako pohnutú históriu tak aj charakteristické klimatické podmienky. Je vymedzené v súčasnosti významnejšími sídlami – Znojmom a Laa an der Thaya a v tomto pohraničnom regióne je napriek zaujímavej polohe v súčasnosti skôr akosi medzerou, zabudnutým územím na ktorom sa len málo prechádzajúcich zastaví. V oblasti dominuje poľnohospodárstvo a predovšetkým vinárstvo, ktoré je silne späté s tunajšou kultúrou a momentálne je najatraktívnejší prvkom regiónu. Projekty ako Moravská vinná stezka sú nielen ťahúňom pre návštevníkov ale prispievajú aj k posilneniu identity obyvateľstva.

2.2 Jaroslavice – prvý dojem

Atmosféra tejto malej zabudnutej dedinky má v sebe náznak čohosi neobvyklého. I keď zväčša ľudoprázdné ulice a občas zanedbaný stav objektov návštevníka nijak nenadchnú, prvý impulz, ktorý mi utkvil v pamäti som pocítila hneď ako som vystúpila z autobusu.

Odniesla som si so sebou veľmi silný pocit, že toto miesto si nezaslúži ostať opomenuté.

2.2.1 Jaroslavice – história

Historicky významná obec Jaroslavice, ležiaca takmer na hraniciach s Rakúskom, bola kedysi okresným súdnym mestom. Svedčí o tom či už forma urbanistickej zástavby, celková štruktúra sídla ale aj architektúra jednotlivých stavieb a výskyt významnejších stavebných typov ako sú zámok, radnica či mlyn.

2.3 Koncept

Základnou myšlienkou a cieľom za ktorým idem je dynamika. Akýsi boj proti izolácii, ktorú celý tento kraj výrazne pociťuje. Historické udalosti, ktoré sa tu odohrali nepekne našliaplí negatívnym trendom, ktoré dnes výrazne ovplyvňujú stav regiónu.

Mojím cieľom je teda vytvoriť v Jaroslaviciach uzol v ktorom sa kriticky uvažuje, tvorí a vzdeláva a ktorý prispieva k mentálnemu rozvoju obyvateľov.

Dôkladná analýza územia a práca s ním v minulom semestri nám pomohla viac pochopiť deje i život na tomto území v súčasnosti i v minulosti. Preto považujem kultúru za vhodnú voľbu ako prostriedok

pestovania mysle, rekreácie i impulz k debate.

2.4 Kultúrny hub

Pokiaľ má dôjsť v území k prirodzenej zmene (ktorá pravdepodobnejšie vyvolá pozitívnu odozvu než zmena razantná či „nútená“) musí dôjsť k impulzu, ktorý ju podnieti. Vnútorne impulzy v tejto oblasti sú však utlmené stále pretrvávajúcim dobehom udalostí posledného storočia, ktorý sa prenáša generáciami a je viditeľný aj na výrazne odlišných štatistikách v porovnaní so zvyškom republiky.

Preto je najlepšou cestou pre podnietenie prirodzenej zmeny a rozprúdení kultúrneho života v regióne (minimálne tak ako za hranicou republiky, kde sa na území s podobným osudom darí umeleckým spolkom i v takomto prostredí výrazne limitovaným objektom, ako sú múzeá) vonkajší impulz.

Vonkajší impulz sa nezaobíde bez toku ľudí, či informácií navštevujúcich región. Dôležité sú preto spoločné body záujmu návštevníkov a obyvateľov. Citlivou časťou riešenia je aj objem zásahu do stávajúcej štruktúry. Príliš veľký zásah by mohol v obyvateľoch vyprovokovať „obrannú reakciu“. Preto svoj projekt mierim pre počet návštevníkov do 20.

Hub = centálna štruktúra napojená na kultúrnu sieť v regióne, riadiace centrum koordinujúce aktivity a akcie v oblasti

2.5 Urbanistické riešenie

Objekt sa nachádza na pešej trase spájajúcej námestie so zámkom, mlynom a rybníkom a tiež na jednej z ciest do kostola. Riešenie naväzuje na vedľajší objekt majera, s ktorým zdieľa kultúrnu funkciu a funkčne podporuje priestory galérie.

2.6 Architektonické riešenie

Objekt Kultúrneho hubu funguje ako centrum koordinujúce kultúrne aktivity v regióne, sprostredkujúce udalosti, kurzy, workshopy, prednášky či poskytujúce zázemie a prenajímajúce priestory pre kultúrnu činnosť.

Kapacita ateliérov pojme 36 návštevníkov naraz pri optimálnom využívaní plochy. Hub poskytuje množstvo kreatívnych variabilných priestorov – kresliareň, grafickú fielňu, ateliér umelého osvetlenia, veľký variabilný ateliér pre veľkorozmerovú tvorbu či väčšie skupiny a laboratórium svetla – ateliér poskytujúci jedinečné podmienky pre štúdium svetla.

Priamo v objekte je možné ubytovanie 4 osôb v dvoch nadštandardných apartmánoch, určených primárne pre dlhší pobyt zahraničných umelcov v priestoroch centra, prípadne pre ubytovanie lektorov, prednášajúcich či vystavujúcich v priestoroch centra. Kapacity pre ubytovanie návštevníkov kurzov či plenérov sú pokryté v ubytovacích kapacitách susedného majera.

2.7 Konštrukčné a materiálové riešenie

Objekt pozostáva z troch konštrukčne rozdielnych častí. Zachovalý pôvodný objem hotela, ktorý sa využíva v návrhu si až na malé úpravy ponecháva svoj pôvodný stav. Zväčšenie okien v prvom nadzemnom podlaží si vyžiadalo prídanie dvoch ocelových stĺpov.

Druhá konštrukčne charakteristická časť je pristavovaný objem vychádzajúci z pôvodného pôdorysu.

Jedná sa o jednoduchú stenovú konštrukciu z keramických tvaroviek vyplnených minerálnou vatou.

Tretie konštrukčne zložitejšia stavba je laboratórium svetla, ktorému v prvom nadzemnom podlaží dominuje veľký otvorený priestor. Z konštrukčného hľadiska sa jedná o železobetónový skelet. Keďže stavba na 2. a 3. NP sú nevykurované vonkajšie priestory, subtilnejšie nosné steny boli umiestnené na os tien z 1.NP a pod nosné steny 2. a 3. NP boli v 1.NP pridané mohutné prievlaky.

Keďže objem laboratória je svojím výzorom výrazne súčasnejšou stavbou, rozhodla som sa zvyšok stavby farebne a materiálovo zjednodušiť a doplniť modernými prvkami, ktorými naväzuje na túto stavbu.